

**PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU
DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM.
POR. EDWARDA BŁASZCZAKA PS. "GROM" W CHMIELKU**

TYTUŁ: ZAWODOWY START

Wstęp

Szybko następujące zmiany na rynku pracy i w życiu społecznym wymuszają potrzebę wsparcia uczniów w procesie samookreślenia, samodoskonalenia i świadomego planowania własnej kariery zawodowej oraz poznawania siebie oraz świata przez całe życie.

Działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego umożliwiają:

- uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych;
- wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz WSDZ oraz określenie zakresu ich odpowiedzialności;
- zaplanowanie działań w cyklu kształcenia.

Sprawnie funkcjonujący system doradztwa zawodowego dzięki zaangażowaniu wszystkich osób realizujących zadania z doradztwa zawodowego daje efekt synergii. Przygotowany dokument WSDZ zapewnia ciągłość działań doradczych, służy wskazaniu korelacji między tymi działaniami i procesami dydaktyczno-wychowawczymi w szkole.

Podstawa prawna dotycząca doradztwa zawodowego w szkole

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w przedszkolach, szkołach i placówkach regulują m. in. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia oraz Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r., wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedne z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Szczegółowe regulacje wprowadzają rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, m.in. w na temat doradztwa zawodowego, w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół oraz w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. WPDZ został utworzony na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie doradztwa zawodowego z dnia 12 lutego 2019 r..

Struktura WSDZ opracowanego na cykl kształcenia w szkole podstawowej

1. Zasadniczy cel orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w szkole podstawowej

Celem orientacji zawodowej, w klasach I – III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i pro aktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV – VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i pro aktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII – VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.¹

a) Cele szczegółowe preorientacji zawodowej w przedszkolu

- ✓ Podawanie przykładów różnych zainteresowań, wskazywanie związków pomiędzy zainteresowaniami a pracą zawodową na wybranym przez siebie przykładzie.
- ✓ Podawanie przykładów różnych zainteresowań, planowanie na miarę możliwości, własnych działań (lub działań grupy) poprzez wskazywanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu.
- ✓ Odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie, podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w najbliższym otoczeniu i tych, które wzbudziły zainteresowanie oraz identyfikowanie i opisywanie czynności zawodowych wykonywanych przez te osoby.

¹ Cele orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego dla szkoły podstawowej zostały zaczerpnięte z przykładowych programów doradztwa zawodowego dla szkoły podstawowej opracowanych w ramach współfinansowanego z EFS projektu „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych” realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji

- ✓ Podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w najbliższym otoczeniu i tych, które wzbudziły zainteresowanie oraz identyfikowanie i opisywanie czynności zawodowych wykonywanych przez te osoby.
- ✓ Podejmowanie prób posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.
- ✓ Nazywanie etapów edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej); planowanie, na miarę możliwości, własnych działań (lub działań grupy) poprzez wskazywanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu.

b) Cele szczegółowe orientacji zawodowej w klasach I-III

- ✓ Opisywanie własnych zainteresowań i określanie, w jaki sposób można je rozwijać, oraz podawanie przykładów różnorodnych zainteresowań ludzi.
- ✓ Podawanie przykładów swoich mocnych stron w różnych obszarach, opisywanie własnych zainteresowań i określanie, w jaki sposób można je rozwijać.
- ✓ Prezentowanie swoich zainteresowań na forum.
- ✓ Posługiwanie się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; podejmowane działań w sytuacjach zadaniowych i opisywanie, co z nich wyniknęło.
- ✓ Podejmowanie działań w sytuacjach zadaniowych i opisywanie, co z nich wyniknęło oraz planowanie swoich działań (lub działań grupy) poprzez wskazywanie podstawowych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu.
- ✓ Odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie; podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisywanie podstawowej specyfiki pracy w wybranych zawodach.
- ✓ Podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu, opisywanie podstawowej specyfiki pracy w wybranych zawodach oraz odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie
- ✓ Opowiadanie, kim chciałoby się zostać i co chciałoby się robić; opisywanie, czym jest praca i omawianie jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach).
- ✓ Omawianie znaczenia zaangażowania różnych zawodów w kształt bliskiego otoczenia.
- ✓ Wskazywanie treści, których dziecko lubi się uczyć, oraz uzasadnianie potrzeby uczenia się i zdobywania nowych umiejętności.
- ✓ Uzasadnianie potrzeby uczenia się i zdobywania nowych umiejętności.

- ✓ Wymienianie różnych źródeł wiedzy i podejmowanie prób korzystania z nich.
- ✓ Planowanie swoich działań (lub działań grupy) poprzez wskazywanie podstawowych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu.
- ✓ Próbowanie samodzielnego podejmowania decyzji w sprawach związanych bezpośrednio z własną osobą.

c) Cele szczegółowe orientacji zawodowej w klasach IV-VI

- ✓ Określanie własnych zainteresowań, zdolności i uzdolnień oraz kompetencji.
- ✓ Wskazywanie swoich mocnych stron oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia.
- ✓ Prezentowanie swoich zainteresowań i uzdolnień na forum z zamiarem zaciekawienia odbiorców.
- ✓ Wymienianie różnych grup zawodów, podawanie przykładów zawodów dla tych grup, opisywanie różnych dróg dojścia do nich oraz podstawowej specyfiki pracy w zawodach.
- ✓ Opisywanie, czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka.
- ✓ Podawanie czynników wpływających na wybory zawodowe.
- ✓ Posługiwanie się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.
- ✓ Wyjaśnianie roli pieniądza we współczesnym świecie i jego związku z pracą.
- ✓ Wskazywanie różnych sposobów zdobywania wiedzy z wykorzystaniem przykładów oraz omawianie indywidualnego sposobu nauki.
- ✓ Wskazywanie przedmiotów szkolnych, których uczeń lubi się uczyć.
- ✓ Planowanie własnych działań (lub działań grupy) poprzez wskazywanie szczegółowych czynności zadań niezbędnych do realizacji celu.

d) Cele szczegółowe doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII

- ✓ Identyfikowanie osób i instytucji wspomagających planowanie kariery i wyjaśnianie, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.
- ✓ Dokonywanie autoprezentacji.

- ✓ Określanie aspiracji i potrzeb w zakresie własnego rozwoju i możliwych sposobów ich realizacji.
- ✓ Charakteryzowanie wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej.
- ✓ Poznawanie własnych predyspozycji zawodowych.
- ✓ Wyszukiwanie i analizowanie informacji na temat zawodów oraz charakteryzowanie wybranych zawodów z uwzględnieniem składowych ich opisów, w tym dróg ich zdobywania.
- ✓ Analizowanie własnych zainteresowań.
- ✓ Rozpoznawanie indywidualnych ograniczeń jako wyzwań w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych.
- ✓ Uzasadnianie znaczenia pracy w życiu człowieka.
- ✓ Charakteryzowanie struktury systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej.
- ✓ Identyfikowanie własnych zasobów (zdolności, uzdolnienia, kompetencje oraz stan zdrowia).
- ✓ Dokonywanie syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie, wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób oraz innych źródeł.
- ✓ Określanie marzeń, celów i planów edukacyjno-zawodowych na bazie własnych zasobów
- ✓ Analizowanie kryteriów rekrutacyjnych do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów.
- ✓ Analizowanie ofert szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia przy wykorzystaniu dostępnych źródeł informacji.
- ✓ Charakteryzowanie struktury systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej.
- ✓ Wyjaśnianie zjawisk i trendów zachodzących na współczesnym rynku pracy.
- ✓ Porównywanie własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców.
- ✓ Analizowanie znaczenia i możliwości doświadczania pracy.
- ✓ Określanie znaczenia uczenia się przez całe życie.
- ✓ Planowanie ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej z uwzględnieniem konsekwencji podjętych wyborów.

- ✓ Podejmowanie decyzji o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym.

e) Adresaci działań związanych z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym

- Nauczyciele
- Uczniowie
- Rodzice

Działania kierowane do uczniów

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami tj. poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- wspieranie uczniów w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- stwarzanie uczniom klas VII – VIII możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych w zajęciach u pracodawców lub w centrach kształcenia praktycznego – zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami;

- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy, festiwale czy prezentacje zawodów;
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe;

Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego

Organizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W szkole podstawowej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciel-wychowawca w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna.

Poniżej przedstawiono zakresy działań z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób i formę organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;

- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów.
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- organizują w sali kąciki zawodoznawcze
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.²

² Struktura WSDZ zaczerpnięta została z Wzorcowych Rozwiązań Organizacyjnych funkcjonowania (WSDZ) doradztwa zawodowego dla szkoły podstawowej opracowanych w ramach współfinansowanego z EFS projektu „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych” realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1. określa, co lubi robić;
- 1.2. podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3. określa, co robi dobrze;
- 1.4. podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3. wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4. podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5. opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- 4.1. opowiada, kim chciałoby zostać;
- 4.2. na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- 4.3. podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I–VI

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i

zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach

życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując

wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów,

oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII

1. Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o

sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

PROGRAM REALIZACJI WPDZ W ODDZIAŁACH PRZEDSZKOLNYCH

DZIAŁ PROGRAMOWY	TEMATYKA METODY I FORMY REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY Z KTÓRYMI SZKOŁA WSPÓLPRACUJE
Poznanie siebie				
Świat zawodów				

PROGRAM REALIZACJI WPDZ DLA KLAS I-III

DZIAŁ PROGRAMOWY	TEMATYKA METODY I FORMY REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY Z KTÓRYMI SZKOŁA WSPÓLPRACUJE
Poznanie siebie				
Świat zawodów i rynek pracy				
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie				
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych				

PROGRAM REALIZACJI WPDZ DLA KLAS IV-VI

DZIAŁ PROGRAMOWY	TEMATYKA METODY I FORMY REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY Z KTÓRYMI SZKOŁA WSPÓLPRACUJE
Poznanie własnych zasobów				
Świat zawodów i rynek pracy				
Rynek edukacyjny i uczenie się				

przez całe życie				
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych				

PROGRAM REALIZACJI WPDZ DLA KLAS VII-VIII

DZIAŁ PROGRAMOWY	TEMATYKA METODY I FORMY REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ
Poznanie własnych zasobów			
Świat zawodów i rynek pracy			
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie			
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych			

Ewaluacja

Wskazanie jest przeprowadzenie wewnętrznej ewaluacji programu, która będzie planowana oraz realizowana w obszarze Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego. Rezultatem ewaluacji powinno być usprawnienie programu, służące przystosowaniu go do potrzeb oraz predyspozycji uczniów, zapotrzebowania szkoły lub lokalnego rynku pracy. Istnieje konieczność bieżącego monitorowania programu. Dlatego też zaleca się aby analiza jakościowa programu była przeprowadzana za sprawą:

- Ankiety w klasie VII
- Ankiety w klasie VIII
- Analizy wytworów uczniów
- Metaplanu
- Obserwacji poziomu motywacji oraz zaangażowania, zachowań uczniów
- Rozmowy doradcze
- Pytania ewaluacyjne na końcu zajęć